

zaaknummer 2015 W 1509

26 oktober 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
vóór zijn uittreden lid van Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen te Cuijk.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 juli 2015.

Op 29 juli 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Overste van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen (f.s.c.).

Op 16 september 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar vertrouwenspersoon mevrouw [naam].

Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Gijn.

Namens de Congregatie is verschenen de Overste Broeder [naam] en Broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster was het oudste kind in een gezin van negen kinderen. Zij bracht 's ochtends haar broertjes naar de [school] aan de [straat] in [plaats]. Aangeklaagde was een leerkracht van de [school]. Hij vroeg klaagster of zij hem na schooltijd wilde helpen met schriftjes nakijken en plaatjes plakken. Iedereen was vol lof over aangeklaagde, dus klaagster was trots dat ze werd gevraagd. Na daarvoor van thuis toestemming te hebben gekregen, is zij hem gaan helpen. Aangeklaagde had al eens met haar over voetballen gesproken. Op een keer zei aangeklaagde tegen klaagster "moet je mijn been eens zien, ik ben bij het voetballen geschopt." Hij vroeg klaagster over de pijnlijke plek te wrijven, hetgeen zij deed. Onderwijl ging zijn habijt steeds hoger. Klaagster moest op zijn schoot komen zitten en voordat ze het wist zat aangeklaagde met zijn hand in haar onderbroek en wreef hij over haar vagina.

Klaagster schrok verschrikkelijk. Ze had geen seksuele voorlichting gehad maar ze wist wel dat dit helemaal niet goed was. Ze kreeg een sinaasappel van aangeklaagde. Die sinaasappel heeft ze uit boosheid in zijn richting gegooid. Klaagster is huilend naar huis gerend. Haar moeder stond in de keuken en klaagster heeft haar meteen alles verteld. De moeder van klaagster was heel katholiek maar ze geloofde haar dochter en stond pal achter haar. De volgende dag is klaagster met haar moeder naar het broederhuis aan de Herenweg gegaan. Daar heeft klaagster aan de overste haar verhaal gedaan. Na afloop werd er tegen klaagster en haar moeder gezegd dat zij er nooit met iemand over mochten praten. Er werd ook gezegd dat de broeder zou worden overgeplaatst. Dat is, inderdaad niet lang daarna gebeurd. Klaagster herinnert zich nog de ontdane reacties van mensen op zijn plotselinge vertrek.

2.2. Klaagster heeft woord gehouden en er met niemand over gesproken, ook niet met haar moeder. Haar vader heeft het nooit geweten. Deze zwijgplicht heeft zwaar op klaagster gedrukt. Klaagster is nog altijd trots op haar moeder dat zij zo voor haar dochter is opgekomen. Klaagster heeft eens, toen haar eigen dochter een jaar of twaalf was, het verhaal summier verteld aan haar dochter, om te illustreren hoe haar moeder was.

Toen seksueel misbruik in de RKK in de publiciteit kwam heeft klaagster na lang aarzelen laten weten aan het Meldpunt dat het niet alleen om jongens ging maar dat ook meisjes slachtoffer waren. Degenen die zich meldden mochten haar bellen. Zij was aanvankelijk helemaal niet van plan geweest een klacht in te dienen. Haar verhaal was (onder een schuilnaam) begin 2010 ook in een krantenartikel opgenomen, ter illustratie dat de plegers ten tijde van het gebeuren er niet altijd zomaar mee weg zijn gekomen.

Het gebeuren heeft nooit het leven van klaagster beheerst. Nadat seksueel misbruik veel publiciteit kreeg en bleef krijgen, en klaagster haar verhaal kwijt kon, zijn bij haar de emoties pas naar buiten gekomen.

2.3. Klaagster beoogt met haar klacht aandacht te krijgen voor het feit dat meisjes ook seksueel zijn misbruikt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is niet achterhaald kunnen worden. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde van 1953 -1957 werkzaam is geweest op de [school] en vanaf 1954 woonde in het broederhuis aan de [straat] in [plaats]. In 1957 is hij van de [school] overgeplaatst naar een school in [plaats] bij [plaats]. Klaagster was toen 14 jaar, dit komt overeen met het feit dat zij als oudste van het gezin haar broertjes naar school moet brengen. De overplaatsing zou goed te maken kunnen hebben met de klacht, maar daar is niets van gedocumenteerd.

Aangeklaagde heeft op [datum] de congregatie verlaten.

Ter zitting heeft Broeder [naam] toegelicht dat overplaatsingen, niet per se om seksuele redenen, vaak voorkwamen en dat die heel kort tevoren aan betrokkene bekend werden gemaakt. Er is verder niets bekend geworden over misbruik door aangeklaagde. De Overste heeft verklaard dat het verhaal van klaagster heel geloofwaardig over is gekomen en dat haar verhaal bevestigd noch ontkend kan worden.

Hij heeft excuses aangeboden; het verweten gedrag van aangeklaagde strookt niet met hoe de Congregatie in het leven staat en aankijkt tegen de opvoeding en omgang met kinderen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Aangeklaagde heeft klaagster eenmalig op schoot genomen en is vervolgens met zijn hand de onderbroek van klaagster ingegaan en heeft over haar vagina gewreven.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de verklaring van haar dochter, die op 12-jarige leeftijd (de dochter is nu 48 jaar, dus 36 jaar geleden) van haar moeder hoorde dat ze seksueel benaderd was door een broeder en het toen direct aan haar moeder had verteld, die daarop meteen verhaal had gehaald bij de Broeders. Voorts weegt mee de melding van klaagster bij het Meldpunt in een vroeg stadium, zonder dat zij daarmee beoogde een klacht in te dienen, en ook de verklaring van mevrouw [naam], die kort nadat het misbruik in de publiciteit kwam van klaagster het verhaal heeft gehoord en met haar haar twijfels heeft besproken om het misbruik te melden omdat zij stilzwijgen beloofd had, waarbij het feit dat de publiciteit vooral over jongens ging, de doorslag gaf om haar verhaal te melden.

Tenslotte heeft de Congregatie gesteld dat de overplaatsing van aangeklaagde goed in verband kan worden gebracht met het misbruik .

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van het misbruik op een kwetsbare leeftijd . Aangeklaagde was voor haar als geestelijke iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet traceerbaar is en ook lang geleden uitgetreden, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.5. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen (f.s.c.) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 oktober 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter,

Mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en mr. M.P.P.M. Merx leden,
bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.